

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی
پژوهشکده پسته

دستاوردها و برنامه پژوهشی فیزیولوژی و فناوری پس از برداشت پسته

معاونت پژوهش، فناوری و انتقال یافته‌ها

۱۳۹۹

عنوان و نام پدیدآور

: دستاوردها و برنامه پژوهشی فیزیولوژی و فناوری پس از برداشت پسته / نویسندگان احمد شاکر اردکانی... [و دیگران]؛ گردآوری و تدوین احمد شاکر اردکانی، سیروس آقاجانزاده، مسعود لطیفیان؛ [برای] وزارت جهاد کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، موسسه تحقیقات علوم باغبانی، پژوهشکده پسته، معاونت پژوهش، فناوری و انتقال یافته‌ها.

مشخصات نشر

: کرج: موسسه تحقیقات علوم باغبانی، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری

: ۴۰ ص.

شابک

: 978-622-97381-5-3

وضعیت فهرست نویسی

: فیبا

یادداشت

: نویسندگان احمد شاکر اردکانی، رضا صداقت، محمد عبدالهی عزت‌آبادی، نجمه پاکدامن.

موضوع

: پسته — ایران — صنعت و تجارت

موضوع

: Pistachio industry -- Iran

شناسه افزوده

: شاکر اردکانی، احمد، ۱۳۵۳ -

شناسه افزوده

: آقاجانزاده، سیروس، ۱۳۴۱ - گردآورنده

شناسه افزوده

: لطیفیان، مسعود، ۱۳۳۴ - ، گردآورنده

شناسه افزوده

: موسسه تحقیقات علوم باغبانی، پژوهشکده پسته

شناسه افزوده

: موسسه تحقیقات علوم باغبانی، معاونت پژوهش، فناوری و انتقال یافته‌ها

شناسه افزوده

: موسسه تحقیقات علوم باغبانی

رده بندی کنگره

: HD۹۲۵۹

رده بندی دیویی: ۶۶۴/۸۰۴۵۷۴۰۹۵۵ شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۳۳۹۰۵

وضعیت رکورد

: فیبا

دستاوردها و برنامه پژوهشی فیزیولوژی و فناوری پس از برداشت

پسته

نویسندگان

: احمد شاکر اردکانی، رضا صداقت، محمد عبدالهی عزت آبادی و نجمه پاکدامن

گردآوری و تدوین

: احمد شاکر اردکانی، سیروس آقاجانزاده، مسعود لطیفیان

ناظر فنی

: کیومرث کاشی

ناشر

: موسسه تحقیقات علوم باغبانی

شمارگان

: ۱۰۰۰

شابک

: ۹۷۸-۶۲۲-۹۷۳۸۱-۵-۳

چاپ نخست

: ۱۳۹۹

قیمت

: رایگان

مسئولیت درستی مطالب کتاب با نویسندگان است

« حقوق این اثر برای مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی محفوظ و استفاده از آن با ذکر منبع بلامانع می باشد »

این اثر در تاریخ ۹۹/۱۲/۱۷ به شماره ۵۹۱۸۶ در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی به ثبت رسیده است.

نشانی: کرج - جاده محمدشهر - انتهای خیابان شهید همت - موسسه تحقیقات علوم باغبانی

تلفن: ۰۲۶-۳۶۷۰۵۰۸۹۵، دورنگار: ۰۲۶-۳۶۷۰۵۰۸۹۵

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	برنامه پژوهشی گروه فیزیولوژی و فناوری پس از برداشت پسته.....
۳	شماتیک کلی برنامه.....
۴	راهنمای حروف اختصار جهت بیان نحوه اشتراک پروژه های تحقیقاتی.....
۵	مقدمه.....
۸	پژوهش جهت حفظ کیفیت پسته تازه در مرحله حمل و نقل.....
۱۰	پژوهش جهت حفظ کیفیت پسته خشک در مرحله انبارداری.....
۱۳	پژوهش جهت حفظ درجه بندی و بسته بندی پسته.....
۱۵	پژوهش جهت افزایش ماندگاری پسته تازه.....
۱۷	پژوهش جهت فرآوری و صنایع تبدیلی پسته.....
۲۲	پژوهش جهت تکمیل زنجیره ارزش، مدیریت اقتصادی و ارزشهای پژوهشی.....
۲۶	پژوهش جهت سلامت غذایی پسته.....
۳۰	پروفایل (برش) تحقیقاتی محصول پسته به تفکیک سال.....
۳۴	منابع.....

مقدمه

بر اساس آمارهای موجود در ایران تقریباً نیمی از محصولات کشاورزی بدون اینکه به مصرف برسد در مراحل مختلف از بین می‌روند و صنایع تبدیلی موجود در ایران به آن حد از رشد نرسیده که بتواند از تمامی اجزاء یک محصول کشاورزی بهره مناسب و کامل را ببرد. در مورد پسته بیشتر ضایعات مربوط به پوست‌گیری می‌باشد (شاکر اردکانی و امینیان، ۱۳۸۷). در صورت داشتن برنامه‌ای بدون کسب فناوری‌های نداشته و ساماندهی داشته‌ها می‌توان از این مواد که در اکثر مواقع نیز مسائل زیست‌محیطی حادی را هم به دنبال دارد در جهت استفاده بهینه و تبدیل آن‌ها به مواد باارزش گامی برداشت.

علاوه بر مسائل باغداری در زنجیره تولید پسته، مراحل پس از برداشت بخصوص بخش‌های فرآوری، انبارداری، بسته‌بندی، حمل‌ونقل و بازاریابی، عرضه آن در جهت دستیابی به محصول باکیفیت بالا نقش بسزایی دارد (شاکر اردکانی، ۱۳۸۶). از طرف دیگر نوع فرآوری و وضعیت عملیات پس از برداشت پسته، می‌تواند یکی از بخش‌های مؤثر در تولید محصول سالم در پسته باشد. بنابراین، به کارگیری روش‌ها و دستگاه‌های پیشرفته و مناسب جهت شناسایی و جداسازی هر چه بیشتر دانه‌های آلوده و در نتیجه عرضه پسته سالم و بهداشتی، امری ضروری به نظر می‌رسد (شاکر اردکانی و همکاران، ۲۰۱۲). گرچه تحقق آن بدون مطالعه و بررسی کافی امکان‌پذیر نیست. علاوه بر آن در سال‌های گذشته توجه زیادی به استفاده از ضایعات حاصل از مراحل مختلف تولید و فرآوری پسته نشده

است و بسیاری از آن‌ها با روش‌های غیر مناسب در صنعت قنادی استفاده می‌گردد که می‌تواند باعث به خطر افتادن بهداشت و سلامت مصرف‌کنندگان گردد. در واقع عدم وجود صنایع تبدیلی و تکمیلی مناسب باعث استفاده غیر اصولی از ضایعات پسته گردیده است در صورتی که امکان بالقوه تولید محصولات متنوع از آن‌ها وجود دارد و با انجام تحقیقات لازم برای به دست آوردن فناوری مناسب تولید، این امر محقق می‌گردد (اردکانی، ۲۰۰۶).

امروزه نحوه و نوع بسته‌بندی محصول نیز نقش مهمی در حفظ کیفیت و بازارپسندی آن ایفا می‌کند. بنابراین استفاده از تکنیک‌های مدرن در بسته‌بندی یک نیاز اساسی است و این مسئله که به کارگیری صحیح و اصولی فناوری‌ها نیاز به تحقیق دارد انکارناپذیر است. از این‌رو تحقیقات در زمینه بسته‌بندی پسته نیز یکی از اولویت‌های این صنعت بشمار می‌آید. از نکات دیگر مورد توجه در زمینه پس از برداشت پسته، بهینه‌سازی روش‌های تولید، فرآوری و بسته‌بندی می‌باشد به نحوی که حداقل آلودگی محیط‌زیست را به همراه داشته باشد (شاگرد اردکانی، ۱۳۸۶).

در زمینه مسائل پس از برداشت یکی از مهم‌ترین چالش‌های موجود صنعت پسته کشور موضوعات مرتبط با عرضه و بازار پسته در داخل و خارج از کشور است (صداقت و همکاران، ۱۳۹۴، عبدالحی عزت آبادی و همکاران، ۱۳۹۰). گرایش کشورهای مختلف دنیا به تولید، فرآوری و صادرات پسته سبب می‌گردد تا در صورت عدم توجه جدی به موضوعات اقتصادی و از جمله مسائل مرتبط با بازارهای صادراتی، مشکلاتی را در سالهای آینده برای ما ایجاد نماید. توجه بیشتر به تدوین راهکارهای مناسب برای تقویت مصرف داخلی از یک طرف و دسترسی به بازارهای نهایی صادراتی از طرف دیگر، اصلاح ساختاری بازار داخلی و صادراتی، بررسی اقتصادی پتانسیل‌های سرمایه‌گذاری در صنایع تبدیلی و تکمیلی پسته و تأمین مالی بخش عرضه داخلی و صادراتی از مهم‌ترین اولویت‌هایی است که بایستی به آن‌ها پرداخته شود.